

La llengua i la cançó de l'enfadós, per Ester Franquesa

Aprendre tan ràpid com es pot la llengua del territori on un va a viure per les raons o els imperatius que sigui, per un temps o potser per sempre, és natural. I també ho és en comunitats on aquesta llengua conviu amb altres llengües. Els ciutadans que van anar arribant a Catalunya de la resta de l'estat espanyol a finals dels 60 i a principis dels 70 s'instal·laven en cercles molt tancats i el català hi penetrava amb dificultat. Feia temps que els catalanoparlants érem bilingües, així que la nova població no sentia d'entrada la necessitat imperiosa de saber la llengua del país. Iniciada l'etapa democràtica, el grau elevat de consens social i la voluntat clara del govern d'aleshores, que es manté, van fer que el català anés retrobant l'espai que li pertocava a les aules.

El pla d'immersió obria la via normal perquè els infants i els joves que tenien el castellà com a llengua primera arribessin a ser també bilingües amb capacitat per poder usar-lo. Passava per la integració de la llengua i els continguts. Un sistema que garanteix el coneixement de totes dues llengües, o tres, en acabar l'ensenyament obligatori. La base, que Catalunya sigui una única comunitat, modelada per l'heterogeneïtat cultural i lingüística. Vam bastir un model educatiu de ciutadania i d'escola catalana, que avui és vàlid i vigent, i potser ara encara és més útil després de l'onada migratòria dels últims anys, d'origen geogràfic diferent. Si la població nascuda a l'estranger el 1981 era d'un 1,5%, i d'un 9,3% el 2003, el 2014 és d'un 17,2%. Més de 600.000 persones tenen llengües primeres diferents del català i el castellà: àrab, romanès i amazic són les més freqüents.

La llengua catalana ha de ser la primera llengua de l'escola, la base de la cultura escolar i el vehicle en la docència i en l'educació. La immersió lingüística en la institució escolar no es proposa cap altra cosa que l'adquisició d'una segona o tercera llengua de la manera més ràpida i eficaç possible, l'aprenentatge d'una llengua diferent de l'habitual dels alumnes. Ha involucrat amb èxit els nouvinguts, de manera tranquil·la, amb respecte i tolerància, i ha permès preservar una única comunitat. Un sistema que no és cap fre a l'aprenentatge d'altres llengües terceres, o quartes, en el cas de la Val d'Aran.

El pacte recent entre el PP i Ciutadans vol fer trontollar aquest sistema, amb l'anglès com a escut per disfressar l'engany. Sabem que l'anglès obre portes als mercats, econòmics, culturals i de lleure, que operen en aquesta llengua, i que és una llengua pont en situacions de comunicació específiques. Se'n serveixen com a trampa per fer-nos fer marxa enrere en el procés de conjunció escolar. Parlen d'un trilingüisme que ja van tastar a les Illes Balears, tapadora perquè el català perdi pes a les nostres escoles i els nostres estudiants se'n vegin privats. El pacte col·loca en el primer pla de la política espanyola la qüestió de les llengües. Un pacte que gira, com la cançó de l'enfadós, a l'entorn de la dèria aferrissada d'obviar la pluralitat de l'Estat, tant des del punt de vista nacional com lingüístic.

Volen que des de les Corts es reguli la política educativa i lingüística per harmonitzar-nos, també lingüísticament. Saben que incidir en la llengua és incidir en la societat mateixa. Obliden curiosament la Constitució i el seu article tercer, que diu que la riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni que serà objecte d'especial respecte i protecció. El pacte no té en compte la nostra legislació ni les nostres competències. El català, llengua pròpia del país, és la normalment emprada com a vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament. I correspon a la Generalitat de Catalunya la competència exclusiva en aquesta matèria, que inclou la determinació de l'abast, els usos i els efectes jurídics de la seva oficialitat, i també la normalització lingüística del català.

L'estat espanyol vol l'homogeneïtzació lingüística, i vol que, en els territoris amb dues llengües oficials, una part dels alumnes sigui forçosament només monolingüe. Hi guanyarà res aquesta part de l'alumnat que romandrà monolingüe? Hi guanyarà algú? Hi guanyarà Espanya? Reforcen així la seva sobirania? Sembla que vulguin donar-nos més arguments per voler un estat propi, plenament favorable a les aspiracions normals de respecte de les seves lleis i de les llengües catalana i occitana que li són pròpies. Gràcies. No ens calen més arguments.

Ester Franquesa i Bonet

Directora general de Política Lingüística

**Article publicat al [Diari Ara](#) (30 d'agost de 2016)*

Servei local de Català de Vallirana